

[Landbrugsministeren.]

Det forbavser mig også lidt, at man har taget så modvilligt mod bestemmelserne om den konjunkturbestemt rente. Jeg synes, det er rimeligt, at renten for de husmandsbrug, der nu oprettes, i fremtiden gøres konjunkturbestemt. Det er jo sådan, at når vi spørger de unge mennesker, som skal have et husmandsbrug nu, om de vælger konjunkturbestemt rente eller fast rente, så spørger de ganske naturligt: Hvor meget skal vi betale i konjunkturbestemt rente og hvor meget i fast rente? og når de så får at vide, at den konjunkturbestemt rente er 6 pct. og den faste rente 4 pct., så vælger de 4 pct., for man kan vel ikke forlange af dem, at de skal kunne se ud i fremtiden. Det er, synes jeg, når man investerer så store midler i disse nye husmandsbrug, ganske rimeligt, at de, der udfører arbejdet ude i bedrifterne, og staten, som låner dem pengene, deler villkårene i gode og dårlige tider, d. v. s. at man kræver en større rente under gode konjunkturer og en mindre rente under lavere konjunkturer. Jeg tror, at disse bestemmelser alligevel har en sådan saglig styrke, at det bliver vanskeligt fra venstres og fra konservativ side at opretholde modstanden mod dem.

Der blev derefter også rettet et spørgsmål til mig fra det ærede medlem hr. Axel Sørensen; det var spørgsmålet, om der vil være grund til at åbne adgang for husmænd, som erhverver tillægsjord, til at søge et etableringslån. Efter den gældende lov ydes etableringslån kun i forbindelse med oprettelse af nye selvstændige brug, og lånet udgør i reglen 7 000 kr., som er maksimum for disse lån. Lånet er afdragsfrit i de første 2 år, og det skal derefter afdrages i løbet af de følgende 10 år. For den, som i forvejen har et lille brug, der er i normal drift, og som får jordtilliggendet forøget og måske også bygningerne udvidet, er situationen ikke helt den samme som for nybyggeren, der på bar bund skal etablere et nyt, selvstændigt brug og står overfor anskaffelse af både besætning og redskaber. Imidlertid er det vel her som i så mange andre af livets forhold sådan, at når man sætter en skarp og villkårlig grænse, vil det ofte medføre en forskelsbehandling i tilfælde, som, bedømt ud fra økonomiske realiteter, ligger hinanden meget nær. Når et

indeklemt brug på 3—4 tdr. land bliver suppleret op til 14—16 tdr. land, vil husmanden i mange tilfælde stå overfor driftsomlægning og anskaffelser, som i betydelig grad kan sidestilles med forholdene på et nyoprettet brug. Hvis spørgsmålet om en vis udvidelse af den kortfristede etableringslovgivning med henblik på sådanne grænsetilfælde bliver taget op under udvalgsbehandlingen, vil jeg gerne tilsige min medvirken til at løse dette spørgsmål.

Det ærede medlem hr. Fuglsang gjorde mig opmærksom på, at socialdemokratiet havde en særlig forpligtelse til at vedstå den agitation, det havde ført forud for valget på jordlovgivningens område. Jeg tænker, det ærede medlem hermed ikke kan mene mere, end at vi har forpligtelse til at bruge den politiske styrke, som vi nu engang har, til at skaffe flere hjem, flere selvstændige landbrugshjem, og skaffe tillægsjord til nogle af de husmandsbrug, som har for lidt jord, og det ærede medlem er vel klar over, at det forslag, som jeg har stillet, og som er til behandling her i dag, er mere vidtgående, end at det kan bringes frelst i havn af mit og det ærede medlems parti, selvom vi lægger vore stemmer sammen. Forslaget er altså vidtgående nok efter den politiske styrke, vi har, og jeg bryder mig ikke om at stille agitationsforslag. Det, jeg sigter efter, er at skabe mulighed for, at der oprettes flere selvstændige landbrugshjem, og at man får den nødvendige tillægsjord skaffet tilveje; det er det, jeg har prøvet på at opnå politisk tilslutning til gennem de ændringer til statshusmandsloven, jeg har foreslået.

Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen rejste det spørgsmål, om statens jordlovsudvalg ikke ligger inde med meget store arealer, som det kunne udstykke. Det er den slags, vi engang imellem ser omtalt i pressen; det ærede medlem plejer ellers at være temmelig godt underrettet, og han kunne næsten have skaffet sig underretning om, at de 15 000—16 000 ha, som det ærede medlem taler om, for den aller-, allerstørste parts vedkommende er jord, som ikke er i dyrkbar stand, og som ikke kan bruges til udstykning. Meget af denne jord ligger i Sønderjylland, ligger spredt og venter på at blive genstand for jordfordeling; noget af den findes i vildmoserne og skal først brin-